

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-49-02

До реєстр. № 10059 від 15.09.2023

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (далі – Комітет) на своєму засіданні, проведеному 20 листопада 2023 року (протокол № 93), розглянув проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо сприяння соціалізації та адаптації внутрішньо переміщених осіб у приймаючих територіальних громадах, реєстр. № 10059 від 15.09.2023, поданий народним депутатом України Приходько Н.І. та іншими народними депутатами України (далі – законопроект).

Відповідно до пояснювальної записки метою законопроекту є забезпечення соціалізації та адаптації внутрішньо переміщених осіб шляхом розроблення та прийняття державної цільової програми, яка буде визначати конкретні заходи та необхідне ресурсне забезпечення для їх реалізації.

Для досягнення поставленої цілі проектом Закону України пропонується доповнити статтю 7 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" новими положеннями щодо державної цільової програми соціалізації та інтеграції внутрішньо переміщених осіб (далі – Програма).

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, розглянувши законопроект в межах своїх предметів відання, ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України вказаний проект Закону України за результатами розгляду в першому читанні повернути суб'єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу визнав положення проекту Закону такими, що регулюються національним законодавством країн-членів Європейського Союзу та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловлює до законопроекту низку суттєвих зауважень. Зазначає, що положення законопроекту не узгоджені з нормами Закону України «Про державні цільові програми». Звертає увагу, що відповідно до пункту 3 частини

першої статті 10 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» Кабінет Міністрів України вже наділений повноваженням затвердження комплексних державних цільових програм щодо підтримки та соціальної адаптації внутрішньо переміщених осіб із визначенням джерел та обсягів фінансування.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини висловлює до законопроекту ряд зауважень та зазначає, що проект акта не підтримується.

Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України не підтримує законопроект та інформує, що міністерством (спільно із заінтересованими органами, міжнародними організаціями та громадським сектором) розроблено нову редакцію Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». Зазначає, що Операційний план заходів з реалізації у 2023-2025 роках Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року передбачає комплекс завдань та заходів із сприяння адаптації внутрішньо переміщених осіб на новому місці проживання, які на даний час вже реалізуються.

Міністерство соціальної політики України висловлює до законопроекту зауваження. Зокрема, вказує, що реалізація законопроекту потребуватиме додаткових видатків з Державного бюджету України, які мають бути визначені Кабінетом Міністрів України, однак у документах до проекту Закону не зазначено джерел їхнього покриття. Зазначає, що, у разі прийняття законопроекту, визначені ним зобов'язання держави можуть бути не виконані в повному обсязі, що призведе до звернень заінтересованих сторін до суду і, як наслідок збільшення заборгованості держави за рішеннями як національних, так і міжнародних судів.

Міністерство охорони здоров'я України у своєму висновку звертає увагу, що станом на сьогодні працює утворена Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України міжвідомча робоча група з напрацювання пропозицій щодо актуалізації положень Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».

Пенсійний фонд України повідомляє про наявність застережень до законопроекту. Зазначає, що положення проекту Закону потребують дотримання вимог однозначності їх розуміння (ясності, точності, доступності для розуміння та реалізації), а також передбачуваності (прогнозованості) результатів їх реалізації в частині деталізації пропозицій щодо врегулювання питань соціального захисту внутрішньо переміщених осіб.

Міністерство освіти і науки України в межах своєї компетенції надає окремі пропозиції та зауваження до законопроекту.

Міністерство фінансів України не підтримує законопроект та зазначає, що запропоновані у законопроекті зміни до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» дублюють норми чинного законодавства, зокрема положення статті 10 Закону, а також Житлового кодексу України. Також вказує, що реалізація законопроекту потребуватиме відповідного фінансового ресурсу, проте до нього не подано фінансово-

економічного обґрунтування з відповідними розрахунками і пропозиціями змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету

Під час обговорення законопроекту народні депутати України – члени Комітету також звернули увагу на наступне.

Відповідно до положень законопроекту одним із заходів, які обов'язково мають бути включені до Програми, вказується *«запровадження процедури віддаленої ідентифікації отримувачів пенсій та соціальних виплат»*. Однак відповідна процедура вже запроваджена у чинному законодавстві. Так, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 637 територіальні органи Пенсійного фонду України можуть провести ідентифікацію особи за допомогою відеоконференцзв'язку із дотриманням законодавства у сфері електронних довірчих послуг.

Пропозиція щодо обов'язковості закріплення у Програмі заходів щодо *формування фондів житла соціального призначення, фондів житла для тимчасового проживання* не матиме практичного значення, оскільки формування фондів житла для тимчасового проживання на рівні закону вже закріплено в Законі України "Про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо деяких питань забезпечення внутрішньо переміщених осіб житлом для тимчасового проживання" № 3446-ІХ від 8 листопада 2023 року.

Питання щодо забезпечення внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) житлом *із фондів соціального призначення* врегульовано спеціальним Законом України «Про житловий фонд соціального призначення», в якому, зокрема, встановлені особливості перебування ВПО на соціальному квартирному обліку для отримання відповідного житла. Всупереч зазначеному, запропоновані зміни до законодавства щодо формування фондів житла соціального призначення не узгоджені із спеціальним законом у цій сфері.

Крім того, положення законопроекту мають характер норм, які зазвичай викладаються в підзаконних нормативно-правових актах. Деталізовані у проекті Закону заходи, які обов'язково має містити Програма, не є характерною ознакою закону. Встановлення відповідних норм в законі без оперування необхідними даними, якими володіють органи виконавчої влади (фінансові, трудові, матеріальні та інші спроможності чи, навпаки - неспроможності), може мати наслідком фактичне невиконання положень законопроекту.

Враховуючи зазначене та з урахуванням всіх наявних до законопроекту зауважень, Комітет ухвалив рішення: рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо сприяння соціалізації та адаптації внутрішньо переміщених осіб у приймаючих територіальних громадах, реєстр. № 10059 від 15.09.2023, поданий народним депутатом України Приходько Н.І. та іншими народними депутатами України, включити до порядку денного десятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за наслідками розгляду в першому читанні відхилити.

Під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України співдоповідачем з цього питання визначено народного депутата України – голову Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин Задорожного Андрія Вікторовича.

Голова Комітету

А. ЗАДОРЖНИЙ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: ЗАДОРЖНИЙ АНДРІЙ ВІКТОРОВИЧ
Сертифікат: 248197DDFAB977E504000008AEEC900C97C5C04
Дійсний до: 24.08.2024 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
04-25/3-2023/255849 від 20.11.2023

1380073